

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Юридична деонтологія»

Кафедра теорії держави та права

Статус дисципліни
Рівень вищої освіти
Ступінь вищої освіти
Галузь знань
Спеціальність
Освітня програма
Форми здобуття вищої освіти
Мова викладання
Навчальний рік
Форма підсумкового контролю

обов'язкова
перший (бакалаврський)
бакалавр
08 «Право»
081 «Право»
Право
очна/заочна
українська
2022-2023
залік

Прізвище, ім'я, по батькові
науково-педагогічного працівника,
який веде дисципліну,
науковий ступінь, вчене звання посада
профайл викладача

Науково-педагогічні працівники кафедри

<https://www.naiu.kiev.ua/zagalnoakademichni-kafedri/kafedra-teoriyi-derzhavita-prava/zagalni-vidomosti/sklad-kafedri.html>

Контактний телефон
Електронна адреса
Розклад навчальних занять
Консультації

(044) 245-24-69
k001@naiu.kiev.ua

Очні:
(відповідно до окремого графіка кафедри)

Онлайн: електронною поштою,
пн-пт з 9:00 до 16:00

Сторінка дистанційного курсу

денна форма навчання:
<https://dn.naiu.kiev.ua/course/view.php?id=181>

заочна форма навчання:
<https://dn.naiu.kiev.ua/course/view.php?id=668>

Стислий опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Юридична деонтологія» викладається на 1-му курсі підготовки здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр за спеціальністю 081 «Право» і передбачає опанування загальних положень про юридичну деонтологію, юридичну діяльність та її види, особливості здобуття юридичної професії в Україні, професійні вимоги до видів юридичної професії, а також правову культуру та професійну деформацію.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Юридична деонтологія» є ознайомлення навчального контингенту з основними вимогами, що ставляться до представників юридичної професії, з нормативною базою, що складає основу їхньої діяльності, формування у них системи знань щодо особливостей функціонування системи юридичної освіти та значення моральних стандартів у забезпеченні високого рівня ефективності правової роботи.

Тривалість. Вивчення навчальної дисципліни здійснюється в 1-му семестрі 1-го року навчання у обсязі 90 годин 3 кредиту ECTS.

Форми та методи навчання. Очна серія лекцій, семінарських занять, самостійна робота здобувачів вищої освіти, виконання індивідуальних науково-дослідних завдань. Здобувачі вищої освіти мають змогу отримувати індивідуальні консультації. Під час сесії формат очний. Можливий дистанційний (on-line, Moodle) та змішаний формат проведення лекційних занять, поточного та підсумкового контролю.

В процесі навчання використовуються: словесні, наочні та практичні методи навчання.

Поточний контроль. Поточний контроль успішності здобувачів бакалаврського рівня – це систематична перевірка знань здобувачів, яка проводиться викладачем на поточних заняттях відповідно до розкладу та відповідно до програми, робочої програми, силабусу.

Поточний контроль здійснюється на кожному семінарському занятті відповідно до конкретних цілей теми з метою перевірити ступінь та якість засвоєння матеріалу, що вивчається. В процесі поточного контролю оцінюється самостійна робота здобувача щодо повноти виконання завдань, рівня засвоєння навчальних матеріалів, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи та ін.

Поточний контроль – усний (у вигляді індивідуального або групового опитування, аналізу ділових ситуацій, ділових ігор) або письмовий (у вигляді контрольної роботи, тестів). Форми поточного контролю з кожної теми визначає викладач.

Контрольне оцінювання може проводитись в усній формі, у формі письмової контрольної роботи та/або тестування (комп'ютерного, письмового).

Контроль самостійної роботи здійснюють шляхом перевірки виконаних завдань на семінарських заняттях, написання рефератів, есе тощо.

Підсумковий контроль. Підсумковий контроль – контроль навчальних досягнень здобувачів з метою оцінки якості освоєння ними програми навчальної дисципліни, що проводиться в період проміжної атестації у формі іспиту. Мета

підсумкового контролю – виявити засвоєння навчальної дисципліни в цілому, розуміння навчального матеріалу, взаємозв'язок змісту навчального матеріалу, логіку його засвоєння тощо.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку після закінчення вивчення навчальної дисципліни. Структура білета передбачає два теоретичних питання.

Пререквізити: Для продуктивної праці над засвоєнням дисципліни "Юридична деонтологія" студент повинен попередньо вивчити дисципліни "Філософія", "Психологія".

Постреквізити: теорія держави та права, основи професійної етики, логіка, філософія, риторика, історія держави і права зарубіжних країн, римське приватне право, юридична психологія, нотаріат України, судові та правоохоронні органи України, адвокатура України, прокуратура у кримінальному процесі, взаємодія з громадськістю в професійній діяльності, взаємодія органів Національної поліції з громадськістю, імідж працівника правоохоронних органів, робота з персоналом в органах Національної поліції.

Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна, програмні результати навчання («hard skills»)

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
– проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (РН 3)	– Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві (СК 1);
– доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло (РН 12);	– Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи (СК 3);
– вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних (РН 15);	– Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції (СК 12);
– пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів (РН 19);	– Здатність до консультивання з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації (СК 14);
– виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки (РН 20).	Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення (СК 16).

Перелік компетентностей, розвитку яких сприяє вивчення навчальної дисципліни («soft skills»):

– Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 3);

- Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології (ЗК 6);
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (ЗК 10);
- Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми (ЗК 12);
- Цінування та повага різноманітності і мультикультурності (ЗК 14)

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти повинні:

знати:

- основні принципи та технології підготовки юристів у заклад вищої освіти;
- роль юристів в організації соціального життя, здійсненні соціальної справедливості;
- основні правові документи, що регламентують окремі види та напрями здійснення юридичної роботи;
- особливості діяльності слідчого, прокурора, адвоката, нотаріуса тощо, зміст їхньої роботи, та вимоги, що ставляться до представників тієї чи іншої юридичної спеціальності;
- зміст основних документів міжнародного, національного законодавства та корпоративного права, які закріплюють моральні засади здійснення юридичної професії.

уміти:

- орієнтуватися у структурі та перспективах навчального процесу, як одна із сторін його здійснення, знати особливості та загальні вимоги, що передбачені законодавством про освіту;
- повною мірою використовувати рекомендовані форми та методи навчання з метою досягнення найбільшої ефективності у пізнавальному процесі;
- організувати самостійну роботу у часи самопідготовки, узагальнювати навчально-методичну інформацію, нормативні положення;
- моделювати практичні життєві ситуації за участю представників юридичної професії, в яких би висвітлювалися функціональні особливості відповідно професійної спеціалізації праці юристів, а також їх взаємодія на рівні правових інституцій;
- обирати для себе єдине вірне, справедливе та обґрунтоване рішення, виходячи із аналізу певної правової ситуації, спираючись на норми законів та етичних кодексів, доводити власними діями високе призначення юристів у суспільстві як представників гуманної професії.

навички:

- аналізувати особисту професійну діяльність з погляду моральних цінностей;
- давати моральну оцінку мотивам, діям, засобам та наслідкам дій;
- організувати на науковій та моральній основі спілкування в колективі, відносини з підлеглими, керівниками, громадянами;
- організувати моральне виховання співробітників та підлеглих;

- переконливо й аргументовано вести дискусії з морально-правових проблем;
- відстоювати власні права, захищати честь і гідність громадян.

Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
Тема 1. Загальна характеристика юридичної діяльності.	Лекційні, семінарські заняття: індивідуальні або групові опитування.	<i>Теми рефератів, доповідей:</i> 1. Характеристика основних видів юридичної діяльності. 2. Особливості діяльності слідчих прокуратури. 3. Соціальна роль професійної діяльності юристів у сучасній Україні 4. Спеціалізація юридичної роботи як невід’ємна риса підвищення її ефективності. 5. Соціальні, організаційні та політичні причини незадовільного стану правосуддя.
Тема 2. Юридична наука та юридична практика.	Лекційні, семінарські заняття: індивідуальні або групові опитування.	<i>Теми рефератів, доповідей:</i> 1. Основні вимоги та умови набуття права на здійснення окремих видів юридичної практичної діяльності. 2. Характеристика ідеологічної та прогностичної функцій юридичної науки. 3. Роль виховної функції юридичної науки у системі професійної підготовки юристів. 4. Аспекти взаємодії юридичної науки та юридичної практики. 5. Роль наукових правових знань у вирішенні практичних завдань боротьби зі злочинністю.
Тема 3. Система професійної підготовки юриста.	Лекційні, семінарські заняття: індивідуальні або групові опитування.	<i>Теми рефератів, доповідей:</i> 1. Мета та завдання модернізації освітньої діяльності в Україні в контексті європейських вимог. 2. Принципи організації та функціонування сучасної системи юридичної освіти в Україні. 3. Характеристика поза аудиторних форм навчання. 4. Права та обов’язки учасників навчального процесу. Навчальна дисципліна.
Тема 4. Характеристика професії юриста та окремих юридичних	Лекційні, семінарські заняття: індивідуальні або групові опитування.	<i>Теми рефератів, доповідей:</i> 1. Розкрити особливості здобуття професії юриста у різних країнах світу. 2. Розкрити особливості здобуття

спеціальностей.		професії та основні повноваження адвоката у різних країнах світу. 3. Розкрити особливості здобуття професії та основні повноваження прокурора у різних країнах світу. 4. Розкрити особливості здобуття професії та основні повноваження судді у різних країнах світу. 5. Розкрити особливості здобуття професії та основні повноваження нотаріуса у різних країнах світу. 6. Розкрити особливості здобуття професії та основні повноваження слідчого у різних країнах світу.
Тема 5. Професійно-правова культура юриста.	Лекційні, семінарські заняття: індивідуальні або групові опитування.	<i>Темати рефератів, доповідей:</i> 1. Розкрити особливості службового етикету у різних представників юридичної професії. 2. Охарактеризувати роль юриста як медіатора. 3. Розкрити особливості складання присяги представниками різних юридичних професій. 4. Особливості професійної культурної взаємодії між різними представниками юридичної професії.

Індивідуальні завдання (курсіві, дипломні роботи)

Індивідуальні завдання з навчальної дисципліни «Юридична деонтологія» не передбачено.

Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни

- пакет програмних продуктів Microsoft Office, а саме: Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint та ін.;
- мультимедійний проектор, комп'ютер /ноутбук/планшет, інтерактивні дошки.

Для забезпечення можливості організації дистанційного навчання може використовуватися платформа Zoom, середовище Classroom, Moodle «Мудл», Соціальні мережі та Telegram.

Основні інформаційні джерела навчальної дисципліни

1. Про вищу освіту: Закон України від 1 лип. 2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 31.08.2022).

2. Бесчастний В. М. Етикет і професійна етика поліцейського / В. М. Бесчастний, Т. В. Кононенко, Т. М. Сабельникова ; М-во внутр. справ України, Донец. юрид. ін-т. Київ : ВД Дакор, 2019. 216 с.
3. Гусарєв С. Д., Старицька О. О. Юридична деонтологія. *Велика українська юридична енциклопедія* : у 20 т. Т. 2. Філософія права / [редкол.: С. І. Максимов (голова) та ін.] ; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2017. С. 1082 – 1086.
4. Гусарєв С. Д., Мінченко О. В., Свиридюк Н. В., Старицька О. О. Юридична деонтологія. Мультимедійний навчальний підручник [Електронний ресурс] / С. Д. Гусарєв, О. В. Мінченко, Н. В. Свиридюк, О. О. Старицька // НАВС. 2015. URL: https://arm.naiu.kiev.ua/books/JD_book/index.html
5. Заборона катування: практика Європейського суду з прав людини, міжнародні нормативні акти та законодавство України [Текст] : наук.-практ. посіб. / [уклад.: А. О. Смирнов та ін.] ; за ред. д-ра юрид. наук А. В. Столітнього та канд. юрид. наук С. В. Шмалені ; [European court of human rights, Cour Européenne des droits de l'homme]. Київ : Норма права, 2019. 819 с.
6. Камінська Н. В. Забезпечення гендерної рівності: проблеми теорії та практики. К. : КНТ. 2019. 160 с.
7. Юридична деонтологія : підруч. / [С. П. Погребняк та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. Нац. акад. прав. наук України О. В. Петришина; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Х.: Право, 2014. 245 с.
8. Юридична деонтологія. Від навчання до практики : навч. посіб. / [Л. В. Радовецька, С. П. Ляковська, О. О. Тихомиров та ін.]. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2019. 296 с.
9. Бабенко А.М., Борисова О.О. Юридична деонтологія: навч. посіб. – Одеса: ОДУВС, 2022. 176 с.
10. Сучасні основи професійної діяльності правника: навч. посіб. / [Л.В. Радовецька, О.О. Тихомиров, О.К. Тугарова та ін.]. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2022. 344 с.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин навчання може відбуватись у дистанційному режимі за погодженням із керівництвом НАВС з презентацією виконаних завдань під час консультації викладача.

На *лекціях* у формі активної бесіди з елементами дискусії розглядаються основні теоретичні положення теми, які вимагають роз'яснення та уточнення з боку викладача. На лекціях вимагається активна участь здобувачів у обговоренні ключових положень теми, ведення стислого конспекту лекції.

На *семінарських заняттях* теоретичні знання, отримані здобувачами ступеня вищої освіти під час лекцій, обговорюються більш детально у формі

міні-дискусій, опитування, заслуховування та аналізу тематичних доповідей та рефератів, а також шляхом розв'язування практичних задач, тестів, ділових ігор.

Вимоги до організації *самостійної роботи* здобувачів вищої освіти визначаються робочими навчальними програмами дисципліни. Основними завданнями самостійної роботи здобувачів вищої освіти є набуття навичок самостійного опрацювання фахових інформаційних джерел, підготовка і безумовне виконання поточних практичних та індивідуальних завдань, а також самостійне вивчення окремих тем під керівництвом викладача.

Плани семінарських занять, методичні вказівки до окремих тем, література, система оцінювання занять подані у відповідних методичних вказівках. Їх можна переглянути на Веб-сайті НАВС у розділах «Кафедра теорії держави та права», «Дистанційні курси».

Пропущені заняття та незадовільні оцінки повинні бути відпрацьовані згідно графіку консультацій викладачів кафедри.

Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час складання заліку (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри теорії держави та права, які безпосередньо проводять заняття (за затвердженим графіком проведення консультацій) або звернувшись із письмовим запитом на електронну пошту за адресою: k001@naia.kiev.ua

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності відповідно до Положення про академічну доброчесність у Національній академії внутрішніх справ (наказ НАВС від 30 березня 2018 року № 422).

Система оцінювання результатів навчання

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	участь в роботі впродовж семестру/залік - 60/40
Вимоги до письмової роботи (за умови наявності)	вибір тематики доповідей відбувається здобувачем вищої освіти на підставі консультації з викладачем, під час написання роботи здобувач вищої освіти повинен дотримуватись вимог академічної доброчесності
Семінарські заняття	під час проведення семінарів здобувачі працюють у такому форматі: усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, виконання навчальних та індивідуальних завдань. Оцінювання здійснюється по 5-тибальній системі відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти затверджених Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності в Національній академії внутрішніх справ (наказ НАВС від 02.05.18 № 642.).
Умови допуску до підсумкового контролю	за умови виконання визначеного навчальною програмою обсягу.

Критерії оцінювання результатів навчання

Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування	Критерії оцінювання
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив від 90% тестових завдань.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив 75–90% тестових завдань.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив 60–75% тестових завдань.
2	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив до 60% тестових завдань.

Характеристика оцінювання рівня компетентності здобувача вищої освіти

Бали	Вид рівня компетентності	Критерій оцінювання компетентності
2	<i>Незадовільний</i>	У курсанта (слухача, студента) <i>відсутні знання</i> навчального матеріалу або він відмовляється від відповіді.
	<i>Низький</i>	Курсант (слухач, студент) має <i>фрагментарні знання</i> , що базуються на попередньому досвіді. Не здатен формулювати визначення понять, класифікаційні критерії та тлумачити їхній зміст. Не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань.
	<i>Мінімальний</i>	Курсант (слухач, студент) має <i>безсистемні знання</i> , допускає формально-логічні помилки при формулюванні понять, класифікаційних критеріїв та їхньому тлумаченні. Хаотично і невпевнено викладає матеріал, не здатен відділяти головне від другорядного, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань.

3	Репродуктивний	Достатній	Курсант (слухач, студент) має <i>базові знання</i> з навчальної дисципліни. Формулює юридичні поняття, класифікаційні критерії, але допускає інтерпретаційні помилки. Може виокремити ознаки явища та їх охарактеризувати (риси, властивості, аспекти). Відповідь надається за одним джерелом навчальної літератури. При відтворенні знань застосовує репродуктивний тип мислення, відсутнє системне викладення навчального матеріалу. Не вміє доказово обґрунтовувати свої судження, допускає неточності при використанні знань для вирішення практичних завдань.
4	Конструктивно-варіативний	Добрий	Курсант (слухач, студент) має <i>грунтовні знання</i> навчального матеріалу, але під час відповіді допускає незначні помилки. Володіє категоріально-понятійним апаратом та здатен використовувати знання для вирішення практичних завдань. Може охарактеризувати склад (зміст) явища (або внутрішню побудову явища) та його елементів. Може обґрунтувати призначення явища, яке конкретизується у його функціях (напрямах впливу на інші явища). Може навести подібність та відмінність з іншими спорідненими та протилежними явищами. Відповідь надається за декількома джерелами навчальної літератури, з посиланням на нормативно-правові акти та наведенням прикладів. При відтворенні знань застосовує продуктивний тип мислення.
5	Творчий	Відмінний	рівень компетентності. Курсант (слухач, студент) має <i>системні знання</i> глибоко і повно засвоїв увесь навчальний матеріал, в якому легко орієнтується, володіє категоріально-понятійним апаратом, вміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Може навести особливості інтерпретації правових явищ в різних теоріях, загальне та відмінне в різних позиціях вчених, як в національному так і в міжнародному та європейському праві (в межах часу, предмету, простору). Здатен обґрунтувати перспективи розвитку правових явищ в Україні. Відповідь надається на основі знань державних програм, концепцій, проєктів нормативно-правових актів, а також наукових досліджень вітчизняних та закордонних вчених. Даний рівень компетентності передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і в письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення. При відтворенні знань застосовує евристичний тип мислення.

Оцінювання результатів навчання

Накопичення балів з тем за усі види робіт						Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
<i>max 60 %</i>						<i>max 40 %</i>	<i>max 100 %</i>
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Самостійна робота	Залік	
5	10	15	20	25	35	40	100

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

Розробники:

Максим ПЕНДЮРА – завідувач кафедри теорії держави та права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Ольга СТАРИЦЬКА – доцент кафедри теорії держави та права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Силабус схвалено на засіданні кафедри теорії держави та права НАВС
Протокол від 02.09.2022 року № 1

**Завідувач кафедри
теорії держави та права,
кандидат юридичних наук, доцент**

Максим ПЕНДЮРА